

Randwijck

Faculty of Health Medicine and Life Sciences (FHML)

Debeijplein 1

Dat er veel te vertellen valt over de monumentale gebouwen van de UM in de binnenstad van Maastricht is duidelijk, maar dat de nieuwe gebouwen van de UM ook een interessante geschiedenis hebben lijkt minder voor de hand te liggen. Ook deze gebouwen hebben geschiedenis en geven inzicht bijvoorbeeld over het ontstaan van een nieuw stadsgebied namelijk Randwijck.

Het universiteitsgebouw aan het Debeijplein is in 1980-82 gebouwd en door het toenmalige architectenbureau Swinkels-Salemans, tegenwoordig Architecten aan de Maas (AadM) ontworpen. De projectarchitect was Theo Termond.

Tegenwoordig staan er meer gebouwen met functies in de gezondheidszorg hebben zoals bijvoorbeeld het gebouw van het Academisch Ziekenhuis Maastricht en Maastricht Clinic en meer universiteitsgebouwen.

Maar in 1980 was het gebouw aan Debeijplein het eerste nieuwe gebouw van de UM op deze Maasoever, destijds eigenlijk midden in de weilanden, tussen maisvelden.

Een vreemd gevoel voor de eerste gebruikers van dit gebouw toen er ineens een slagboom "in de wei" stond, die toegang gaf tot een kantoorgebouw.

Dit gebouw had de start van een universiteitscampus moeten worden, volgens een concept dat ook in Oxford en Cambridge werd gehanteerd.

Aan een hoofdstraat met enkele dwarsstraatjes liggen diverse gebouwen, al of niet tegen elkaar aangebouwd of vrijstaand. Op de lokatie van de kruispunten ontstaan pleintjes omdat op die plaats de entree van de gebouwen liggen. Vaak wijken de gebouwen op die plaats terug waardoor er een grotere ruimte ontstaat, een plein(tje). Tussen de gebouwen is onderlinge bereikbaarheid. Dat wordt op diverse manieren bereikt: via de straat, via doorgangen omdat ze aan elkaar gebouwd zijn, via loopbruggen, heeft een gebouw een binnenplaats dan via een onderdoorgang naar de straat en/of het naastgelegen gebouw, enzovoort. In de gebouwen zijn alle studiegerelateerde functies ondergebracht, om een paar te noemen: bibliotheek, mensa, collegezalen, studiezalen, wonen.

Het gebouw weerspiegelt ook duidelijk het architectonische tijdsbeeld uit de jaren '70 - '80.

De architect was destijds de overtuiging toegedaan dat een gebouw met de "voeten" in de grond moest staan, als beëindiging een "hoed" op had en bij voorkeur uit natuurlijke materialen bestond. Daarom rijst dit gebouw op uit aardse materialen zoals de rode baksteen en heeft het houten kozijnen. De beëindiging van dit gebouw, de hoed, het dak, zijn in dit geval rode stalen platen.

De plattegrond van het gebouw is een carré met een overdekte binnenplaats. Omdat de wens is het gebouw te ontsluiten aan het eerder genoemde pleintje is de entree gelegen op een hoek. Daar vindt men dan ook drie collegezalen, die als het ware tegen het gebouw aan geplakt zijn. De binnenplaats is verdiept en overdekt. De zo ontstane hoge ruimte is destijds gebruikt als bibliotheek. Op de begane grond is een grote ruimte gecreëerd om het grote restaurant (voorloper van de mensa) onder te brengen. Om het

ruimtelijk effect te vergroten zijn een aantal grote ramen (enkel op de begane grond) tot buiten het gevelvlak uitgebouwd, zo ontstaan erkers om in te zitten. Ook hier weer op een hoek een in/uitgang vanwege de bereikbaarheid van het terras. De rest van het gebouw is gevuld met kantoren en vergaderzalen.

In elke hoek is voorzien in een utilitaire kern met daarnaast een constructieve betekenis. Twee diagonaal tegenover elkaar liggende kernen zijn bovendien voorzien van een lift en trappenhuis.

Het gebouw is deels vier bouwlagen en deels drie bouwlagen hoog. Telkens is de bovenste laag vanaf borstweringshoogte aan de buitenkant bekleed met stalen rode beplating, de "hoed".

De schikking van de ramen in de gevel, niet al te grote, smalle hoge ramen, heeft alles te maken met de wens dit gebouw zo te bouwen dat men flexibel kan omgaan met de indeling van de ruimtes. De gevel past hierdoor prachtig binnen het gebouw raster waardoor het betrekkelijk eenvoudig is binnen in het gebouw muren te verplaatsen, aan te brengen of weg te halen. Hierdoor kan het gebouw iedere keer inspelen op veranderende functies, wat ook in de loop van de tijd zeer waardevol is gebleken. Door een dergelijk filosofie te hanteren voor een Universiteitsgebouw was het mogelijk voortdurend in te spelen op de groei en veranderingen binnen deze organisatie.

De dragende constructie bestaat uit een structuur van dragende betonkolommen met betonvloeren, met uitzondering van de bovenste bouwlaag. Hier zijn de kolommen van staal en is de dakvloer van hout. Het bijzondere aan de betonvloeren is dat het voorgespannen vloeren zijn, deze kunnen een grote belasting dragen. Bovendien zijn ze tijdens de realisatie als prefab-element snel te plaatsen, het werk schiet sneller op. De stabiliteit wordt ontleend aan vier eerder boven gememoreerde betonkernen.

Op het dak van de binnenplaats (niveau eerste verdiepingvloer) is een uiting van toegepaste kunst aangebracht. Het is een patroon van beloopbare daktegels direct afgeleid van het gebouw raster. De zo ontstane vlakken zijn gevuld met gekleurd grind en gekleurd gebroken glas.

Iets dergelijks is ook buitenom het gebouw gedaan. In de bestrating is het gebouw raster herkenbaar gemaakt door toepassing van gekleurde stenen stroken. De vlakken worden opgevuld met anders gekleurde stenen bestrating, rozenperken en grasvelden.

De eerste functies van het gebouw was de huisvesting van: medische bibliotheek, informatiecentrum, huisartsengeneeskunde, bedrijfsrestaurant, vergaderfaciliteiten en kantoren.

Tegenwoordig is het gebouw na een aantal bouwkundige aanpassingen in totaal in gebruik door FHML; het heeft nog steeds de kantoor en onderwijsfunctie.